

Видавнича група «Наукові перспективи»

Християнська академія педагогічних наук України

«Вісник науки та освіти»

№ 4(46) 2026

Київ – 2026

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine

"Bulletin of Science and Education"

№ 4(46) 2026

Kyiv – 2026

ISSN 2786-6165 Online

УДК 001.32:1 /3/(477)(02)

Ідентифікатор медіа R40-05847

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-4\(46\)](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-4(46))

«Вісник науки та освіти»: журнал. 2026. № 4(46) 2026. С. 5886

Рекомендовано до видавництва Всеукраїнською Асамблеєю докторів наук з державного управління
(Рішення від 01.05.2026, № 1/5-26)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія) та педагогіки (спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.12.2022 № 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології (спеціальність - 035 філологія)

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, Всеукраїнської асоціації педагогів і психологів з духовно-морального виховання та Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів гуманітарних наук та мистецтва

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходиться застосування тематика наукового журналу

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar

Головний редактор:

Котельницький Назар Анатолійович – член-кореспондент Української Академії Наук, кандидат історичних наук, доцент кафедри мовної підготовки та міжкультурних комунікацій, ЗВО Університет трансформації майбутнього (Україна)

Редакційна колегія:

- √ *Азарова Лариса Євстахіївна* - докт.філол.наук, професор, завідувач кафедри мовознавства Вінницького національного технічного університету (Україна)
- √ *Берест Ігор Романович* - доктор історичних наук, професор кафедри медійних технологій, інформаційної та книжкової справи, Національного університету «Львівська політехніка» (Україна)
- √ *Беррі, Стівен* доктор історичних наук, професор, професор епохи Громадянської війни Коледжу мистецтв і наук Франкліна Університету Джорджії (США)
- √ *Вуколова Катерина Володимирівна* – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Україна)
- √ *Гурко Олена Василівна* - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна)
- √ *Заур Алієв* доктор філософії з історії науки, доктор філософії з політичних наук, доцент, доцент Інституту філософії та соціології НАНА, Азербайджан (Азербайджан)

- √ **Р. Ахмад Закі Ель Ісламі**, доцент, професор, доктор філософії, Департамент наукової освіти, Факультет підготовки вчителів та освіти, Університет Султана Агенга Тіртаяса, (Індонезія)
- √ **Робак Ігор Юрійович** - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Україна)
- √ **Рубан Микола Юрійович** - доктор філософії з історії та археології, член правління Луганського обласного об'єднання ВУТ "Просвіта" імені Тараса Шевченка, голова правління громадської організації "Фонд відновлення залізничної спадщини України" (Україна)
- √ **Сайд М. Ісмаїл** доктор наук, професор, професор кафедри англійської мови, Коледж природничих наук і гуманітарних наук, Університет принца Саттама бін Абдулазіза, Аль-Хардж (Саудівська Аравія)
- √ **Синявська Олена Олександрівна** - кандидат історичних наук, доцент, доцент Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (Україна)
- √ **Січкаренко Галина Геннадіївна** - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Україна)
- √ **Скляр Ірина Олександрівна** - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський Державний педагогічний університет, постдокторант (Україна)
- √ **Супрун Володимир Миколайович** – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Україна)
- √ **Хитровська Юлія Валентинівна** - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Україна)
- √ **Юган Наталія Леонідівна** – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри літературознавства, східної філології і перекладу Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, практичний психолог у закладах освіти, член Центру українсько-європейського наукового співробітництва, Української асоціації когнітивної лінгвістики та поетики, Міжнародної федерації арт-терапії та самореалізації особистості (Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

- Каніболоцька О.А., Кисельова А.О.** 1014
РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ СТРАТЕГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА ІСПАНСЬКОЇ МОВ)
- Кириченко І. С., Ситенька О. В.** 1032
МОВНО-ДИСКУРСИВНІ МЕХАНІЗМИ РУТИНІЗАЦІЇ ВОЄННОЇ РЕАЛЬНОСТІ В УКРАЇНСЬКОМУ СЕГМЕНТІ TELEGRAM
- Кінджибала О. С.** 1044
НЕОЛОГІЗМИ СУЧАСНОЇ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ: СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ
- Кіндрась І. В., Усовіч А. О.** 1060
ОБ'ЄКТИВАЦІЯ КОНЦЕПТУ ПАМ'ЯТЬ У ТУРЕЦЬКОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ «МОВЧАЗНИЙ ДІМ» О. ПАМУКА)
- Клак О.С.** 1072
ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПАРАМЕТРИЧНИХ ПРИКМЕТНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ Л. КОСТЕНКО)
- Кобчінська О. І.** 1084
ІНТЕРТЕКСТ АЛЬФРЕДА ДЕ ВІНЬІ В ДЕТЕКТИВНОМУ РОМАНІ ЖАНА-КРІСТОФА ГРАНЖЕ «ОСТАННЄ ПОЛЮВАННЯ»
- Ковальова К.Л.** 1095
ПРОМПТ-ІНЖИНІРИНГ У СИСТЕМІ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ДОРΟΣЛИХ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ ТА ДИСКУРСИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У КОНТЕКСТІ АНДРОГОГІКИ
- Ковтун О.В.** 1111
СИНТАКСИЧНА ЕВОЛЮЦІЯ МОВЛЕННЯ ПЕРСОНАЖА ЯК ІНДИКАТОР ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ШАРЛОТТИ БРОНТЕ «ДЖЕЙН ЕЙР»)

УДК 374.7:81'243:004.8

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-4\(46\)-1111-1121](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-4(46)-1111-1121)

Ковальова Калерія Леонтіївна кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та міжкультурної комунікації Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, м. Харків, <https://orcid.org/0000-0001-6718-8034>

ПРОМПТ-ІНЖИНІРИНГ У СИСТЕМІ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ДОРΟΣЛИХ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ ТА ДИСКУРСИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У КОНТЕКСТІ АНДРОГОГІКИ

Анотація. У статті здійснено теоретичне обґрунтування промпт-інжинірингу як інноваційного інструмента в системі іншомовної підготовки дорослих, спрямованого на розвиток комунікативної та дискурсивної компетентностей у межах андрагогічного підходу. Вихідним положенням дослідження є трактування інженерії запитів як процесу конструювання й оптимізації інструкцій до моделей штучного інтелекту з метою отримання релевантних і передбачуваних результатів, що уможливорює свідоме керування інформаційно-когнітивними процесами користувача. Установлено, що інтеграція промпт-інжинірингу в освітній процес доцільно розглядається крізь призму цифрової та інформаційної грамотності, оскільки передбачає як ефективне використання технологічних ресурсів, так і здатність до критичного відбору та інтерпретації інформації. Доведено, що в умовах іншомовної підготовки дорослих взаємодія з мовними моделями стимулює усвідомлене конструювання мовлення, розвиток стратегічного планування висловлювання та підвищення точності мовного оформлення. Унаслідок цього відбувається ускладнення дискурсивних структур і їх адаптація до конкретних комунікативних ситуацій. Обґрунтовано, що систематичне використання промптів активізує механізми рефлексії та саморегуляції мовленнєвої діяльності, оскільки здобувач освіти формує запит, аналізує отриманий результат і коригує його відповідно до комунікативної мети. З'ясовано, що застосування промпт-інжинірингу у викладанні англійської мови як іноземної сприяє подоланню мовних бар'єрів, розвитку академічного письма та формуванню навичок аналітичного мислення. Акцентовано увагу на тому, що якість згенерованого контенту безпосередньо залежить від уміння формулювати точні, контекстуально релевантні запити, що, своєю чергою, підвищує ефективність навчальних результатів.

Встановлено, що інтеграція інженерії запитів у дослідницьку діяльність розширює можливості пошуку, аналізу й інтерпретації наукової інформації, сприяючи підвищенню якості наукової роботи. Окреслено основні виклики впровадження технології, зокрема методологічну неузгодженість, недостатній рівень цифрової компетентності педагогів, потребу в етичному регулюванні та нерівномірний доступ до ресурсів. Аргументовано, що ефективність використання генеративного штучного інтелекту визначається рівнем методичної підготовки викладача та наявністю педагогічно виваженої моделі навчання.

Ключові слова: промпт-інжиніринг, інженерія запитів, іншомовна підготовка дорослих, андрагогіка, комунікативна компетентність, дискурсивна компетентність, штучний інтелект.

Kovalova Kaleriia PhD in Philology, Associate Professor of the Department of Foreign Languages and Cross-Cultural Communication of the Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Kharkiv, <https://orcid.org/0000-0001-6718-8034>

PROMPT ENGINEERING IN THE SYSTEM OF ADULT FOREIGN LANGUAGE EDUCATION AS A MEANS OF DEVELOPING COMMUNICATIVE AND DISCURSIVE COMPETENCES IN THE CONTEXT OF ANDRAGOGY

Abstract. The article provides a theoretical substantiation of prompt engineering as an innovative tool in the system of adult foreign language education, aimed at developing communicative and discursive competences within the framework of the andragogical approach. The study is grounded in the interpretation of query engineering as the process of designing and optimizing instructions for artificial intelligence models in order to obtain relevant and predictable results, thereby enabling conscious control over users' informational and cognitive processes. It has been established that the integration of prompt engineering into the educational process should be considered through the lens of digital and information literacy, as it involves both the effective use of technological resources and the ability to critically select and interpret information. It has been demonstrated that, in the context of adult foreign language education, interaction with language models stimulates the conscious construction of speech, the development of strategic planning of utterances, and the improvement of linguistic accuracy. As a result, discursive structures become more complex and are adapted to specific communicative situations. It is substantiated that the systematic use of prompts activates mechanisms of

reflection and self-regulation in speech activity, since learners formulate queries, analyze the obtained results, and adjust them in accordance with communicative goals. It has been found that the application of prompt engineering in teaching English as a foreign language contributes to overcoming language barriers, enhancing academic writing, and developing analytical thinking skills. Emphasis is placed on the fact that the quality of generated content directly depends on the ability to formulate precise and contextually relevant prompts, which, in turn, increases the effectiveness of learning outcomes. It has also been established that the integration of query engineering into research activities expands the possibilities for searching, analyzing, and interpreting scientific information, thereby improving the quality of academic work. The main challenges of implementing this technology are outlined, including methodological inconsistency, insufficient levels of teachers' digital competence, the need for ethical regulation, and unequal access to resources. It is argued that the effectiveness of using generative artificial intelligence is determined by the level of teachers' methodological training and the availability of a pedagogically sound instructional model.

Keywords: prompt engineering, query engineering, adult foreign language education, andragogy, communicative competence, discursive competence, artificial intelligence.

Постановка проблеми. Нині освітня парадигма зазнає істотних змін під впливом цифрової трансформації, що безпосередньо відображається на змісті іншомовної підготовки дорослих. Значущість використання генеративного ШІ поступово зростає як засобу підтримки мовленнєвої діяльності. Його дидактичний потенціал не реалізується автоматично, оскільки потребує сформованих навичок взаємодії з інтелектуальними системами.

Саме тому проблема промпт-інжинірингу актуалізується як спосіб свідомого конструювання запитів, що визначають якість мовленнєвого результату. Відповідно ефективність використання технологій залежить не від самого факту їх наявності, а від рівня інтеграції в комунікативну практику здобувача освіти. Це питання, хоча й порушується частково у методичній літературі, проте залишається недостатньо розробленим у контексті іншомовного навчання дорослих. Отже, постає необхідність цілісного наукового осмислення промпт-інжинірингу як чинника розвитку комунікативної та дискурсивної компетентностей у системі андрагогічної освіти.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Науковий доробок сучасних дослідників засвідчує підвищення уваги до промпт-інжинірингу як міждисциплінарного феномена, що інтегрує цифрову грамотність, освітні

інновації та іншомовну підготовку в умовах розвитку штучного інтелекту (ШІ). Передусім Federiakin D., Molerov D., Zlatkin-Troitschanskaia O., Maug A. обґрунтовують розуміння промпт-інжинірингу як важливої навички XXI століття [1]. Lee D., Palmer E. узагальнюють результати систематичного огляду, визначаючи основні способи до інтеграції промпт-інжинірингу у зміст вищої освіти та підкреслюючи його значення для оновлення освітніх програм [2]. Anowar S., Khatun R. систематизують наукові підходи, практики застосування та перспективні напрями розвитку промпт-інжинірингу в освіті [3]. Lin Z. окреслює структурні елементи, техніки та стратегії ефективного формування промтів [4]. Preschern J., Hunter M., Born-Lechleitner I., Kobylak C. емпірично доводять ефективність структурованого навчання промпт-інжинірингу для розвитку навичок письма та критичного мислення в EFL-середовищі [5]. Roy D., Fragulis G. F., Surbhi A. обґрунтовують доцільність використання мультимодальних завдань у поєднанні з промпт-інжинірингом для підвищення результативності іншомовної підготовки за підтримки ШІ [6]. Бабенко Ж. та Черніговець Т. визначають особливості формування навичок промпт-інжинірингу та контент-мейкінгу у майбутніх фахівців інформаційної сфери [7].

Водночас у вітчизняних дослідженнях зазначена проблематика висвітлена лише частково, зокрема в аспекті загальних підходів до цифровізації освіти та використання ШІ в освітньому процесі. При цьому недостатньо розкритими залишаються питання інтеграції промпт-інжинірингу в систему іншомовної підготовки дорослих, а також його ролі у формуванні мовленнєвої варіативності, прагматичної адаптації висловлювань і розвитку дискурсивних стратегій у професійній комунікації.

Метою статті є теоретичне обґрунтування промпт-інжинірингу у системі іншомовної підготовки дорослих як засобу розвитку комунікативної та дискурсивної компетентностей у контексті андрагогіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. У Словнику термінів у сфері штучного інтелекту [8] визначено, що поняття «інженерія запитів (промпт-інженерія)» (англ. “Prompt engineering”) інтерпретується як процес конструювання й оптимізації запитів до моделей ШІ з метою досягнення передбачуваних і релевантних результатів [8, с. 14]. Таке розуміння дає змогу розглядати зазначене явище як інструмент свідомого керування інформаційно-когнітивними процесами.

Унаслідок цього створюються необхідні передумови для цілеспрямованої, раціонально впорядкованої та результативної комунікації користувача з інтелектуальними системами, що особливо важливо в умовах іншомовної підготовки дорослих.

Відтак промпт-інжиніринг – це діяльність, яка спрямована на розроблення змістовно точних і структурно виважених інструкцій для моделей ШІ [7, с. 12]. Промпт-інжиніринг у системі навчання доцільно розглядати у межах двох взаємопов'язаних видів діяльності, що співвідносяться з концепціями грамотності. Тут мається на думці використання цифрових технологій та оперування ними як складовою цифрової грамотності, а також здобуття й опрацювання інформації у системі інформаційної грамотності [1].

Використання цифрових технологій передбачає, що здобувачі освіти засвоюють принципи функціонування великих мовних моделей, причому їхнє застосування інтерпретується як здатність цілеспрямовано використовувати відповідні платформи для досягнення очікуваного результату. У цьому контексті користувач здійснює вибір джерела інформації, віддаючи перевагу мовній моделі, після чого взаємодіє з нею відповідно до поставленого завдання. Надалі процес взаємодії завершується після досягнення певного когнітивного або емоційного стану, що може свідчити про завершення або незавершеність пошукового запиту [1].

У рамках іншомовної підготовки дорослих така специфіка взаємодії з цифровими системами спрямовує освітній процес на усвідомлене конструювання мовленнєвих дій, унаслідок чого формується здатність до стратегічного планування висловлювання. Відповідно здобувач освіти дорослих співвідносить власні комунікативні наміри з можливостями мовної моделі, що зумовлює підвищення точності мовного оформлення. У підсумку це забезпечує поступове ускладнення дискурсивних структур і їх адаптацію до конкретних умов спілкування. З огляду на це інтеграція промпт-інжинірингу в андрагогічний простір сприяє розвитку рефлексивного контролю мовлення, при цьому користувач формує запит та оцінює отриманий результат. Представлена діяльність передбачає корекцію висловлювання відповідно до комунікативної ситуації, що, своєю чергою, активізує механізми саморегуляції мовленнєвої поведінки. Тому поєднання цифрових інструментів і мовленнєвої практики забезпечує цілісний розвиток комунікативної та дискурсивної компетентностей.

У міру того як ШІ трансформує освітній простір, постає необхідність формування в здобувачів умінь ефективного використання відповідних технологій. Тут акцент переноситься на їх здатність орієнтуватися в цифровому середовищі та доцільність застосовування ресурсів. Зосередження на промпт-інжинірингу, створеному за участю ШІ, сприяє формуванню освітнього середовища нового типу, причому воно характеризується технологічною розвиненістю, відкритістю та адаптивністю до динамічних змін цифрової епохи [6].

У системі іншомовної підготовки дорослих зазначена орієнтація забезпечує трансформацію до активного моделювання мовленнєвих ситуацій, унаслідок чого здобувачі формують уміння самостійно конструювати комунікативні стратегії. Відтак взаємодія з інтелектуальними системами стимулює розвиток критичного осмислення мовного матеріалу, що веде до підвищення точності й адекватності висловлювання. Отже, поєднання технологічного інструментарію та мовленнєвої практики створює умови для комплексного розвитку дискурсивної організації мовлення.

Інтеграція промпт-інжинірингу в дослідницьку діяльність розширює можливості ефективної взаємодії здобувачів із системами ШІ. Відповідно посилюється їх здатність до виявлення, оцінювання та використання наукових джерел. Ця компетентність є особливо значущою в умовах інформаційного перенасичення, оскільки визначальним стає вміння здійснювати їх критичний відбір і цілеспрямоване застосування [6].

У контексті навчання англійської мови як іноземної інструменти ШІ забезпечують подолання мовних бар'єрів та водночас сприяють засвоєнню академічної англійської. Ефективність згенерованого контенту залежить від здатності користувачів здійснювати його критичне осмислення та доопрацювання. Відповідно постає потреба у формуванні навичок промпт-інжинірингу, що передбачають створення точних і контекстуально релевантних інструкцій для систем ШІ. Тому якісно сформульовані промпти підвищують релевантність і змістову цінність отриманих результатів, унаслідок чого покращуються освітні досягнення [2].

У процесі іншомовної підготовки дорослих це виявляється через удосконалення мовленнєвої точності та варіативності висловлювання. Відтак формування запитів англійською мовою активізує використання фахової лексики. Наприклад, застосування таких конструкцій як *“summarize the key findings”*, *“provide a critical analysis”* або *“compare theoretical approaches”* сприяє розвитку аналітичного письма. Водночас уточнення параметрів запиту, наприклад, *“in an academic style”* чи *“using formal register”*, забезпечує відповідність дискурсивним нормам. Наведені вище приклади поєднують мовленнєву діяльність із когнітивною обробкою інформації, що поглиблює дискурсивну компетентність.

Структуроване керування навчальною діяльністю підвищує ефективність використання ШІ, зокрема у сфері EFL-освіти, при цьому сформовані навички промпт-інжинірингу набувають значення складника професійної підготовки. Набуття відповідних умінь у процесі навчання забезпечує формування цифрової грамотності та готовності до використання технологій у професійній діяльності. Відповідно розвиток умінь створення структурованих промтів сприяє більш змістовній взаємодії з інтелектуальними

системами та підвищує рівень сформованості письмових і когнітивних навичок [5, с. 103].

З погляду андрагогіки це зумовлює переорієнтацію навчання на самостійну мовленнєву діяльність, оскільки дорослий здобувач освіти активно моделює власні комунікативні стратегії. Разом із тим систематичне використання промптів формує здатність до редагування та уточнення висловлювання відповідно до поставленої мети. У такий спосіб інтеграція мовних і цифрових практик забезпечує розвиток комунікативної гнучкості та дискурсивної цілісності мовлення.

Відтак інженерія запитів передбачає наявність спеціалізованої предметної обізнаності, яка уможливорює формулювання результативних інструкцій для взаємодії з мовними моделями [4, с. 23]. У цьому зв'язку інтеграція інженерії запитів у систему іншомовної підготовки дорослих повинна забезпечувати поетапне формування здатності до свідомого керування мовленнєвою діяльністю, оскільки користувач навчається структурувати запит відповідно до комунікативного наміру. Наприклад, у процесі навчання ділового спілкування слухач формує запит із визначенням формального стилю, адресата та мети повідомлення, після чого отриманий текст підлягає редагуванню з урахуванням контексту професійної комунікації.

Подальший хід передбачає використання рекомендацій щодо інженерії запитів у викладанні англійської мови відкриває можливості для автоматизованого створення навчальних матеріалів і навіть структурування освітніх програм, що істотно скорочує часові витрати на підготовку занять і водночас розширює спектр педагогічних практик. Унаслідок цього викладач отримує інструмент для варіювання типів завдань і підвищення рівня їхньої інтерактивності [7, с. 15].

Застосування інженерії запитів в навчанні дорослих сприяє розвитку дискурсивної компетентності, оскільки моделювання різних комунікативних ситуацій відбувається через цілеспрямоване формулювання параметрів запиту. Зокрема, здобувачі освіти дорослих створюють інструкції для генерації текстів із різними прагматичними характеристиками, після чого здійснюють їх порівняльний аналіз, визначаючи доречність використаних мовних засобів. Така діяльність, своєю чергою, формує навички критичного осмислення мовлення і водночас забезпечує перенесення отриманих умінь у реальні комунікативні ситуації.

Для дослідників у галузі прикладної лінгвістики засвоєння інженерії запитів створює передумови для підвищення ефективності наукової роботи, оскільки використання мовних моделей оптимізує процес пошуку, аналізу та інтерпретації даних. Відповідно до цього, взаємодія з цифровими

інструментами поступово інтегрується у структуру дослідницької діяльності, трансформуючи її методологічні засади та розширюючи можливості наукового пізнання [4, с. 15].

Відтак промпт-інжиніринг слід трактувати як новітню освітню компетентність, що визначає способи осмислення, використання та оцінювання генеративного ШІ в освітньому середовищі. У зв'язку з цим ефективне використання генеративних моделей передбачає цифрову обізнаність, а також сформовану здатність до критичного аналізу, педагогічного прогнозування та відповідального прийняття рішень у процесі навчання [3, с. 38]. У системі іншомовної підготовки дорослих такий спосіб навчання спрямовується на розвиток практичної мовленнєвої діяльності, професійної взаємодії та адаптації до реальних комунікативних ситуацій. За цих умов промпт-інжиніринг виступає ефективним засобом формування комунікативної та дискурсивної компетентностей, адже здобувач освіти дорослих навчається чітко структурувати запит, прогнозувати зміст відповіді та коригувати власну мовленнєву стратегію відповідно до ситуації спілкування.

Зауважимо й те, що генеративний ШІ здатний істотно підсилювати розроблення навчальних матеріалів, організацію зворотного зв'язку та професійне зростання викладача. Його педагогічна цінність визначається рівнем готовності педагога до методично виваженого використання таких ресурсів, наявністю теоретично обґрунтованої моделі навчання та підтримкою з боку освітнього середовища. Тому впровадження промпт-інжинірингу потребує належного включення в структуру іншомовної підготовки дорослих, де технологічний інструмент підпорядковується дидактичній меті [3, с. 38].

Практична реалізація цього способу простежується, наприклад, під час моделювання професійних діалогів іноземною мовою. Слухач формулює запит для створення ситуації ділових переговорів, співбесіди або міжкультурного спілкування, після чого система генерує варіативні сценарії мовленнєвої взаємодії. Надалі здобувач аналізує отримані відповіді, уточнює формулювання запиту та вдосконалює власне висловлення. Безпосередньо така форма роботи поєднує мовну практику з розвитком критичного мислення, що є визначальним для андрагогічного підходу.

Серед сучасних труднощів особливо помітними залишаються методологічна розрізненість, недостатній рівень професійної підготовки педагогів, потреба у чітких етичних орієнтирах та нерівномірний доступ до цифрових ресурсів. За таких обставин неконтрольоване використання генеративного ШІ може спричинити поверхове засвоєння інформації. З огляду на це стає очевидним, що без цілеспрямованого педагогічного

супроводу технологія втрачає свій розвивальний потенціал і перетворюється на засіб механічного відтворення готових відповідей [3, с. 38].

У системі іншомовної підготовки дорослих продуктивним є також використання промпт-інжинірингу для вдосконалення письмової комунікації. Наприклад, здобувач формує запит для редагування мотиваційного листа, академічного есе чи професійного електронного повідомлення іноземною мовою, а система пропонує декілька стилістично різних варіантів. Подальший аналіз таких відповідей сприяє усвідомленню жанрових особливостей тексту, вибору доречних мовних засобів і розвитку здатності до самостійного мовленнєвого контролю.

Відтак промпт-інжиніринг має бути методично інтегрований у програми іншомовної підготовки дорослих, узгоджений із сучасними моделями навчання та підтриманий відповідальною політикою використання ШІ. Лише за таких умов забезпечується збереження педагогічної цілісності освітнього процесу, а цифрові технології стають не заміною викладача, а дієвим інструментом розвитку комунікативної та дискурсивної компетентностей особистості.

Висновки. Таким чином, результати проведеного дослідження дають підстави стверджувати, що промпт-інжиніринг у системі іншомовної підготовки дорослих набуває статусу інтегративної освітньої компетентності, у рамках якої поєднуються цифрова грамотність, аналітичне опрацювання інформації та свідоме управління мовленнєвою діяльністю. Особливого значення набуває те, що цілеспрямоване формулювання запитів до моделей ШІ забезпечує розвиток комунікативної та дискурсивної компетентностей, оскільки сприяє точному структуруванню висловлювання, критичному осмисленню згенерованого контенту та адаптації мовлення до конкретних умов професійної й міжкультурної взаємодії. Пріоритетним також є й те, що результативність використання генеративного ШІ залежить передусім від методичної готовності викладача, наявності педагогічно обґрунтованої моделі навчання та дотримання етичних принципів цифрової взаємодії. У такому контексті впровадження промпт-інжинірингу в андрагогічний простір забезпечує переорієнтацію освітнього процесу з репродуктивного засвоєння мовного матеріалу на активне моделювання комунікативних ситуацій, розвиток рефлексивного контролю мовлення та самостійне формування дискурсивних стратегій. Перспективність такого підходу полягає в тому, що системна інтеграція інженерії запитів у програми іншомовної підготовки дорослих створює умови для підвищення якості мовної освіти, розширення дослідницьких можливостей і формування професійної готовності особистості до діяльності в умовах цифрової трансформації сучасного суспільства.

Література:

1. Federiakin D., Molerov D., Zlatkin-Troitschanskaia O., Maur A. Prompt engineering as a new 21st century skill. In *Frontiers in Education*. 2024. Vol. 9. P. 1366434. DOI: <https://doi.org/10.3389/feduc.2024.1366434>
2. Lee D., Palmer E. Prompt engineering in higher education: a systematic review to help inform curricula. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*. 2025. № 22.1(7). DOI: <https://doi.org/10.1186/s41239-025-00503-7>
3. Anowar S., Khatun R. Prompt engineering in education: A systematic review of theory, applications, and future directions. *Journal of Education, Society & Sustainable Practice*. 2026. № 2. P. 30-42. DOI: <https://doi.org/10.63697/jessp.2026.10093>
4. Lin Z. Prompt engineering for applied linguistics: Elements, examples, techniques, and strategies. *English Language Teaching*. 2025. № 17(9). P. 14-25. DOI: <https://doi.org/10.5539/elt.v17n9p14>
5. Preschern J., Hunter M., Born-Lechleitner I., Kobylak C. Developing Prompt Engineering as a 21st-Century Skill: The Impact of Structured ChatGPT Instruction in EFL Education. *GILE Journal of Skills Development*. 2025. № 5(3). C. 87-108. DOI: <https://doi.org/10.52398/gjsd.2025.v5.i3.pp87-108>
6. Roy D., Fragulis G. F., Surbhi A. Prompt Engineering and Multimodal Tasks in AI-Supported EFL Education: A Mixed Methods Study. *Sustainability*. 2026. № 18(5). P. 2415. DOI: <https://doi.org/10.3390/su18052415>
7. Бабенко Ж., Черніговець Т. Формування навичок промпт-інжинірингу та контент-мейкінгу в майбутніх фахівців із документознавства та інформаційної діяльності в освітньому процесі закладу вищої освіти. *New pedagogical thought*. 2025. № 123(3). С. 9-15. DOI: <https://doi.org/10.37026/2520-6427-2025-123-3-9-15>
8. Словник термінів у сфері штучного інтелекту. URL: <https://storage.thedigital.gov.ua/files/2/72/389a01ab0cc82040dfe172f94d1af720.pdf>

References:

1. Federiakin, D., Molerov, D., Zlatkin-Troitschanskaia, O., & Maur, A. (2024). Prompt engineering as a new 21st century skill. *Frontiers in Education*, 9, 1366434. <https://doi.org/10.3389/feduc.2024.1366434>
2. Lee, D., & Palmer, E. (2025). Prompt engineering in higher education: a systematic review to help inform curricula. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 22(1), 7. <https://doi.org/10.1186/s41239-025-00503-7>
3. Anowar, S., & Khatun, R. (2026). Prompt engineering in education: A systematic review of theory, applications, and future directions. *Journal of Education, Society & Sustainable Practice*, 2, 30-42. <https://doi.org/10.63697/jessp.2026.10093>
4. Lin, Z. (2025). Prompt engineering for applied linguistics: Elements, examples, techniques, and strategies. *English Language Teaching*, 17(9), 14-25. <https://doi.org/10.5539/elt.v17n9p14>
5. Preschern, J., Hunter, M., Born-Lechleitner, I., & Kobylak, C. (2025). Developing prompt engineering as a 21st-century skill: The impact of structured ChatGPT instruction in EFL education. *GILE Journal of Skills Development*, 5(3), 87-108. <https://doi.org/10.52398/gjsd.2025.v5.i3.pp87-108>
6. Roy, D., Fragulis, G. F., & Surbhi, A. (2026). Prompt engineering and multimodal tasks in AI-supported EFL education: A mixed methods study. *Sustainability*, 18(5), 2415. <https://doi.org/10.3390/su18052415>

7. Babenko, Zh., & Chernihovets, T. (2025). Formuvannia navychok prompt-inzhynirynhu ta kontent-meikinhy v maibutnikh fakhivtsiv iz dokumentoznavstva ta informatsiinoi diialnosti v osvitnomu protsesi zakladu vyshchoi osvity. [Formation of prompt engineering and content-making skills in future specialists in documentation studies and information activity in the educational process of higher education institutions] – New Pedagogical Thought, 123(3), 9-15. <https://doi.org/10.37026/2520-6427-2025-123-3-9-15>

8. Slovnyk terminiv u sferi shtuchnoho intelektu. (n.d.). [Dictionary of Terms in the Field of Artificial Intelligence]. Digital Transformation Portal. <https://storage.thedigital.gov.ua/files/2/72/389a01ab0cc82040dfe172f94d1af720.pdf>

Дата першого надходження статті до видання: 12.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 26.04.2026